

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Nader onderzoek Wet natuurbescherming

Berkel en Rodenrijs, Noordersingel ten noorden van 58

Gemeente Lansingerland

Datum: 4 september 2019

Projectnummer: 180207

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.1	Plangebied	3
1.2	Kwaliteitsborging	6
2	Wettelijk kader	8
2.1	Verboden en zorgplicht	8
2.2	Opzetvereiste	9
2.3	Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing	9
3	Ecologie van rugstreeppad	11
4	Onderzoekmethodiek	12
5	Resultaten	13
6	Conclusie en advies	14

Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Noordersingel ten noorden van 58 te Berkel en Rodenrijs ligt een onbebouwd weiland. De gemeente Lansingerland is voornemens om op deze locatie woningbouw te realiseren. Voor deze ontwikkeling wordt een wijzigingsplan opgesteld.

Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. In dit kader heeft SAB reeds een quick scan natuur (SAB, 2017) uitgevoerd. Uit deze quick scan blijkt dat op voorhand de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen van de rugstreeppad niet kan worden uitgesloten. Voorliggende rapportage zet de bevindingen van het nader onderzoek naar deze soort uiteen.

Het doel van het hierna beschreven onderzoek is om de aan- of afwezigheid aan te tonen van voornoemde soorten en om vast te stellen wat de functies van het plangebied en het omliggende terrein voor deze soort is. Uiteindelijk wordt op basis van deze bevindingen een advies uitgebracht over de wettelijke consequenties hiervan en eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.1 Plangebied

1.1.1 *Huidige situatie*

Het plangebied ligt in het buurtschap Noordeinde, ten noorden van de kern van Berkel en Rodenrijs. Het plan ligt tussen twee bebouwingslinten, de Noordeindseweg en de Noordersingel. Langs de Noordersingel staan woningen, bedrijven met bedrijfswoningen en kassen. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Earth. Bewerking: SAB.

Op 30 oktober 2018 is een veldbezoek aan het plangebied uitgevoerd. Het plangebied bestaat uit een begraasde schapenweide met kruidenarm grasland. In het zuiden van

het terrein ligt een kleine vijver en er loopt een smalle sloot door het gebied. Ook aan de westgrens van het plangebied ligt een sloot. De oostgrens van het gebied wordt gevormd door de Noordeindsevaart met daarlangs een dijk. Er staat één enkele boom op het terrein. Verder staat er een boom direct aan de noordgrens van het plangebied. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Plangebied ten tijde van het veldbezoek.

1.1.2 Toekomstige situatie

De locatie wordt herontwikkeld met in totaal maximaal 13 woningen. Hiervan worden er 9 georiënteerd op de Noordersingel; drie vrijstaande woningen en de overige zes in een 'boerderijgebouw' dat eveneens is gericht op de Noordersingel. De overige vier woningen worden georiënteerd op de Noordseindsevaart en –weg. Het betreft vrijstaande woningen op ruime percelen.

De woningen worden alle ontsloten via een nieuwe toegangsweg die aansluit op de Noordersingel; deze komt uit op het gezamenlijke, centraal gelegen boerenerf. Ook wordt een kleine brug gemaakt aan de Noordersingel om de woningen aan de voorzijde te voet te bereiken.

Het zuidelijke deel van het plangebied wordt gevrijwaard van bebouwing; hier is ruimte voor groen en water. Er is ruimte voor vervangend oppervlaktewater met natuurvriendelijke oevers.

Verkaveling en inrichting Bron: oosterlaan | architectuur & vormgeving

1.2 Kwaliteitsborging

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staat bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om te allen tijde aan onze standaard te voldoen, hanteren wij de volgende werkwijze:

- Het onderzoek wordt uitgevoerd conform geldige onderzoeksprotocollen, zoals het vleermuisprotocol (2017), de kennisdocumenten van BIJ12 (2017) en de soortinventarisatieprotocollen van het NGB (2017).
  - Het afwijken van de protocollen vindt enkel plaats indien dit ecologisch goed te onderbouwen en te rechtvaardigen is.
  - Het onderzoek wordt enkel uitgevoerd door deskundigen op het gebied van de betreffende soorten. Ecologen in opleiding tot deskundige zijn tijdens veldonderzoek altijd onder begeleiding van een deskundige. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van soortspecifieke ecologie en die voldoet aan één of meerdere van onderstaande punten (www.rvo.nl):
- 1 Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
  - 2 Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
  - 3 Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
  - 4 Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Ne-

derland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;

- 5 Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van de Nederlandse natuur.
- Nadat het eerste conceptrapport gereed is, beoordeelt een collega het rapport op inhoud en vorm. De auteur verwerkt de geplaatste opmerkingen of bespreekt deze met de beoordelaar om zo tot een eensluidend advies te komen.

2 Wettelijk kader

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming (wetten.overheid.nl). De artikelen waarin in dit hoofdstuk naar wordt verwezen, komen allen uit deze wet.

2.1 Verboden en zorgplicht

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1 tot en met 3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5 tot en met 3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde dier- en plantensoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zo veel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.1.1 *Vogelrichtlijnsoorten*

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant, zoals vermeld in artikel 3.1: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.1.2 *Habitatrichtlijnsoorten*

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant, zoals vermeld in artikel 3.5: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te onwortelen of te vernielen.

2.1.3 Andere soorten

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet nog een aantal andere dier- en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant, zoals is weergegeven in artikel 3.10: het is verboden de beschermde diersoorten opzettelijk te doden of te vangen en om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en het is verboden om de beschermde plantensoorten opzettelijk te plukken, ontwortelen of te vernielen.

2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert (Europese Commissie, 2007). Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden (artikel 3.10, lid 2). De provincie Zuid-Holland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.1.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode (artikel 3.31). Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (artikel 3.31, lid 1 onder d). Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden (artikel 3.8 lid 1 en artikel 3.10 lid 2). Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en ha-

bitatrictlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen (artikel 3.8 lid 5). Voor de andere beschermde soorten zijn, naast deze wettelijke belangen, ook nog aanvullende belangen geldig (artikel 3.10 lid 2).

3 Ecologie van rugstreeppad

De rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals duinen, uiterwaarden, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook komt de soort op minder natuurlijke terreinen voor, zoals braakliggende terreinen of bouwlocaties. Deze soort is een echte pionier die zich ingraaft in kaal braakliggend terrein en haar eitjes legt in ondiepe kale poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt leefgebied zijn. De dieren verlaten half maart de winterverblijfplaats. Voortplanting begint half april en kan doorgaan tot in augustus. Mannetjes verblijven de gehele voortplantingsperiode in het water. Vrouwtjes daarentegen verlaten na de eierafzet het water weer. De rugstreeppad overwintert op het land, de dieren hebben eind oktober allemaal het water weer verlaten (Creemers & van Delft, 2009).

4 Onderzoeksmethodiek

Het nader onderzoek naar het leefgebied van de rugstreeppad heeft plaatsgevonden volgens de richtlijnen zoals verwoord in het Kennisdocument van de Rugstreeppad (BIJ12, 2017). Het vaststellen van kan op drie verschillende manieren, het vaststellen van kooractiviteit, het vaststellen van ei-snoeren en/of larven en het aantonen van exemplaren door zichtwaarneming. Omdat het aantonen van exemplaren een zeer arbeidsintensieve methode is, is er voor gekozen de aan- of afwezigheid aan te tonen met behulp van onderzoek naar kooractiviteit.

Kooractiviteit vindt tussen de tweede helft van april en in juli plaats. De meeste kooractiviteit vindt plaats tussen half april en mei. In deze periode is er bij geschikte weersomstandigheden (warme, windstille avonden en nachten, vaak na zware regenval) twee avonden geluisterd. Om de aanwezigheid uit te kunnen sluiten is er nogmaals in juni onderzoek naar kooractiviteit geweest. In onderstaand overzicht staan de data, tijden en omstandigheden van de onderzoeksrondes weergegeven.

Veldonderzoeksdata	19-04-2019	19-05-2019	24-06-2019
Tijd (start)	21:45	00:15	20:45
Tijd (eind)	22:45	01:15	21:45
Temperatuur (°C)	15	14	26
Windkracht (Bft)	2	1	1 of 2
Neerslag	Geen	Geen/motregen	Geen
Weersomstandigheden	Goed	Goed	Goed

5 Resultaten

Tijdens geen van de onderzoeksrondes is kooractiviteit of andere indicaties van de rugstreeppad aangenomen. Tevens in de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van de rugstreeppad gedaan tijdens het soortgericht onderzoek. In het plangebied zijn tijdens de veldbezoeken in april en mei ook vrijwel geen andere amfibieënsoorten waargenomen. In nabij gelegen weides is wel kooractiviteit van algemene amfibieënsoorten waargenomen. Tijdens het veldbezoek in juni is kooractiviteit van de meerkikker waargenomen in de sloot en nabij de vijver. De meerkikker is echter een algemene soort en valt onder de provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling.

6 Conclusie en advies

In het plangebied is onderzoek verricht naar de aanwezigheid van essentiële elementen voor het leefgebied van de rugstreeppad. Tijdens geen van de veldbezoeken is de rugstreeppad waargenomen. Op basis van de onderzoeksinspanning is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de rugstreeppad gebruik maakt van het plangebied. Vervolgstappen in het kader van de bescherming van de rugstreeppad zijn niet aan de orde. Wel dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de zorgplicht voor algemene zoogdieren en amfibieën en met het broedseizoen van algemene broedvogels.

Geraadpleegde literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocument Rugstreeppad *Bufo calamita*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

SAB, 2019. Quick scan natuur. Berkel en Rodenrijs, Noordersingel. SAB, Arnhem.

Websites:

www.bij12.nl

www.ndff.nl

www.noord-holland.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.vleermuizenindestad.nl

www.vogelbescherming.nl

www.wetten.nl

www.zoogdiervereniging.nl